

Μήνυμα της Ιεράς Συνόδου της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας προς τους επισκόπους, τον κλήρο, τους μονάζοντας και τους λαϊκούς σχετικά με την ενσκήψασα εφέτος επικίνδυνη επιδημία

Στη συνεδρία της Ιεράς Συνόδου της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, η οποία συνήλθε στις 25 Αυγούστου 2020, υιοθετήθηκε το Μήνυμα προς τους επισκόπους, τον κλήρο, τους μονάζοντας και τους λαϊκούς σχετικά με την ενσκήψασα εφέτος επικίνδυνη επιδημία (Πρακτικά υπ' αριθμ.45).

Αναπέμποντας αίον στον Ελεήμονα Θεό, ο Οποίος τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους (Ματθ. 5. 45), η Εκκλησία δέεται αδιαλείπτως για την οριστική απαλλαγή των ανθρώπων από την ενσκήψασα εφέτος επιβλαβή επιδημία. Η Ιερά Σύνοδος καλεί τους αρχιερείς, τους ιερείς, του μονάζοντας και τους λαϊκούς να μην εξασθενήσει η προσευχή τους και να παρακαλούν τον Παντοδύναμο Κύριο να ενδυναμώνει όσους κοπιάζουν για την αντιμετώπιση της συμφοράς, η οποία έπληξε τον κόσμο. Ιερό χρέος των ορθοδόξων χριστιανών αποτελεί και η προσευχή υπέρ αναπαύσεως των κεκοιμημένων από τη λοίμωξη του κορονοϊού και τις επιπτώσεις της. Με ιδιαιτέρως ευγνώμονα αγάπη θα ενθυμούμαστε εκείνους τους τεθηκότας κληρικούς και λαϊκούς, ιδίως τους ιατρούς, οι οποίοι μέχρι τέλους εκπληρώνοντας το καθήκον τους, κατά το ευαγγελικό, *τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἔθεσαν ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτῶν* (πρβλ. Ιω. 15.13).

Συλλογιζόμενοι τις αιτίες της συμφοράς, που ενέσκηψε, θα πρέπει να διατηρούμε τη χριστιανική νηφαλιότητα, να είμαστε προσεκτικοί και συνετοί. Ναι μεν, οι θλίψεις, οι οποίες ενσκήπτουν σε μεμονωμένους ανθρώπους και ολόκληρους λαούς, είναι ενίοτε συνέπειες της αρνήσεως των ανθρωπίνων κοινοτήτων από τη σωτήρια Θεία προστασία. Σύμφωνα με τη μαρτυρία του Αποστόλου Παύλου, όλες οι συμφορές, οι οποίες πλήττουν το δημιούργημα, έχουν ως αρχική αιτία την πτώση των πρωτοπλάστων, της οποίας αποτέλεσμα ήταν ότι *«πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν»* (Ρωμ. 8. 22). Εν τούτοις, δεν είναι ορθόν και να θεωρούμε ότι οι ανθρώπινες ταλαιπωρίες συνδέονται οπωσδήποτε με κάποια προσωπική αμαρτία. *«Ἐκεῖνοι οἱ δέκα καὶ ὀκτώ, ἐφ' οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε οὗτοι ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλήμ.»* Με αυτά τα λόγια ο Σωτήρ αντέδρασε στην είδηση περί της συμφοράς, η οποία έπληξε την Αγία Πόλη (Λουκ. 13. 4), υπενθυμίζοντας ότι δεν είναι σπάνιον οι βουλές του Θεού να παραμένουν μέχρι καιρού κρυμμένα από εμάς. Για τις επιπόλαιες και ανώριμες κρίσεις, οι οποίες σχεδόν πάντοτε οδηγούν στην αλαζονική κατηγορία των μεν από τους δε, προειδοποιούσε ο Απόστολος, καλώντας τους χριστιανούς με ταπείνωση να αναμένουν την αποκάλυψη του πληρώματος των κριμάτων του Θεού την ημέρα της Δευτέρας Παρουσίας του Χριστού: *«Μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ Κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους καὶ φανερώσει τὰς βουλάς τῶν καρδιῶν, καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἐκάστῳ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ»* (Α΄ Κορ. 4. 5).

Ωστόσο, κάθε ανακύπτουσα στην ιστορία της ανθρωπότητας κρίση επιτρέπει την επαναξιολόγηση του καθημερινού μας τρόπου ζωής και την επανεξέταση των κινήτρων των πράξεών μας. Ο καθένας, ο οποίος προφέρει το όνομα του Χριστού, ας προσέχει τα λόγια του Αγίου Ιγνατίου του Θεοφόρου: *«Μάλιστα δὲ ἔνεκεν θεοῦ πάντα ὑπομένειν ἡμᾶς δεῖ, ἵνα καὶ αὐτὸς ἡμᾶς ὑπομείνῃ. Πλέον σπουδαῖος γίνου οὗ εἶ. Τοὺς καιροὺς καταμάνθανε. Τὸν ὑπὲρ καιρὸν προσδόκα, τὸν ἄχρονον, τὸν*

άορατον, τὸν δι' ἡμᾶς ὀρατόν, τὸν ἀψηλάφητον, τὸν ἀπαθῆ, τὸν δι' ἡμᾶς παθητόν, τὸν κατὰ πάντα τρόπον δι' ἡμᾶς ὑπομείναντα» (Προς Πολύκαρπον Επιστολή, ΙΙΙ).

Βλέπουμε πόσο εύθραυστη και αβέβαιη είναι η άνεση, την οποία εκτιμά ως πολύτιμο θησαυρό ο σύγχρονος πολιτισμός. Απολαμβάνοντας τα δώρα της ελεημοσύνης του Θεού και την εκ Δημιουργού ευημερία, εμείς, όσο θλιβερό και αν είναι, τείνουμε στην αμεριμνησία. Τα γεγονότα της εφετινής χρονιάς εν πολλοίς αποτέλεσαν απόδειξη τέτοιας αμέλειας. Πόσο αβάσιμη μπορεί να είναι η ανθρώπινη έπαρση!

Είναι ευχάριστο να διαπιστώνουμε ότι υπό τις συνθήκες της επιδημίας η πλειονότητα των τέκνων της ημετέρας Εκκλησίας αναδείχθηκαν αντάξιοι του ονόματος των μαθητών του Κυρίου Ιησού, διατηρώντας με μακροθυμία την αφοσίωση στην ευαγγελική αλήθεια, φροντίζοντας τους εγγύς τε και τους μακράν, όπως πρέπει να φέρουν τα βάρη αλλήλων οι ποιητές του νόμου του Χριστού (Γαλ. 6. 2). Οι ποιμένες και τα τέκνα της καθ' ημάς Εκκλησίας αντιλαμβάνονταν: η αμέριμνη στάση έναντι της υγείας τους, η οποία μπορεί να φαίνεται αποκλειστικά προσωπική υπόθεση του καθενός, αυτές τις ημέρες θα μπορούσε να προκαλέσει ταλαιπωρίες και θάνατο άλλων ανθρώπων. Αντί της απεισκευσίας και της έπαρσης πολλοί ορθόδοξοι χριστιανοί προτίμησαν την ευθύνη για τη ζωή και την υγεία των οικείων. Αφόβως εκπλήρωναν το καθήκον τους, περιφρονώντας τις ιδικές τους επιθυμίες και τον συνήθη τρόπο ζωής, έχοντας επίγνωση ότι τα λαμβανόμενα μέτρα προφυλάξεως κατά την τέλεση των ιερών ακολουθιών ουδόλως μειώνουν την πίστη μας στην επενέργεια της Θείας Πρόνοιας και την ιερότητα των μυστηρίων της Εκκλησίας, και του σπουδαιότερου εξ αυτών, του Μυστηρίου του Σώματος και Αίματος του Χριστού.

Ιδιαίτερη δοκιμασία για τους ορθοδόξους χριστιανούς στάθηκε ο περιορισμός της προσβάσεως και της συμμετοχής των λαϊκών στην κοινή λατρεία, ακόμη και η αδυναμία μεταβάσεως στους ναούς. Αυτή η περίσταση μας προτρέπει όλους να συλλογιστούμε και πάλι τη σημασία, που έχει για τη ζωή μας, η λατρεία στο ναό, η κοινή προσευχή της συνελεύσεως των μαθητών του Χριστού. Πρέπει ως θησαυρό να τιμούμε αυτό το δώρο του Κυρίου, να εκτιμούμε κάθε ευκαιρία να εισέλθουμε στην ιερά στέγη του οίκου του Θεού. Ναι μεν, η τέλεση της Θείας Ευχαριστίας δεν έπαυσε ακόμη και κατά την απουσία του μεγαλύτερου μέρους του ποιμνίου κάτω από τους θόλους των εκκλησιών μας. Όντως η διαδικτυακή ή τηλεοπτική μετάδοση και η δημοσίευση των κειμένων των ιερών ακολουθιών κατά κάποιο τρόπο βοήθησαν να απαλύνουν τα βάρη της συνεχούς παραμονής των ορθοδόξων χριστιανών στις οικίες τους και αποτέλεσαν γι' αυτούς κάποια παρηγοριά. Όμως, σύμφωνα με μαρτυρίες πολλών, η προσπάθεια της αποκλειστικά κατ' οίκον προσευχής αποδείχθηκε κάθε άλλο παρά εύκολη υπόθεση. Προφανώς οι μεταδόσεις σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να αντικαταστήσουν την προσωπική συμμετοχή στη θεία λατρεία, χωρίς να γίνει λόγος για το ότι κανενός είδους τεχνικά μέσα δεν εξασφαλίζουν τη δυνατότητα στο χριστιανό να μετάσχει στα περισσότερα από τα μυστήρια της Εκκλησίας και ιδίως του κυριότερου από αυτά, δηλαδή στη Θεία Ευχαριστία. Η προσωπική παρουσία των Αποστόλων στο υπερώο του Μυστικού Δείπνου, ιδού ποιος είναι ο διαχρονικός κανόνας της αναμνήσεως του ζωοποιού θανάτου του Χριστού και της ομολογίας της Αναστάσεως Αυτού στο μυστήριο του Σώματος και Αίματός Του. Ουδέποτε και υπό οποιαδήποτε συνθήκη δεν μπορούμε να λησμονήσουμε αυτόν τον κανόνα.

Για τη συντριπτική πλειονότητα της ιεραρχίας, των κληρικών και των λαϊκών μας ο σημαντικός περιορισμός της συμμετοχής των ανθρώπων στη θεία λατρεία αποδείχθηκε μια πρωτοφανής προσωπική εμπειρία. Έχοντας επίγνωση ότι η νέα απειλή, την οποία αντιμετώπισε η ανθρωπότητα, θα μπορούσε να επιφέρει βαριές επιπτώσεις, τις οποίες ήταν δύσκολο να προβλέψει κανείς πλήρως και συνειδητοποιώντας την ευθύνη της για τη ζωή και την υγεία αναρίθμητων ανθρώπων, η Εκκλησία συμμερίσθηκε με όλο το λαό τα δεινά από την εξάπλωση της επικίνδυνης επιδημίας και κάλεσε τα τέκνα της να απέχουν προσωρινά από το συνήθη τρόπο συμμετοχής στη λατρευτική ζωή. Όμως μια τέτοια απόφαση, η οποία ελήφθη υπό εξαιρετικές ιστορικές περιστάσεις, δεν μπορεί να

καταστεί ένας νέος κανόνας. Απαρασάλευτες πρέπει να παραμείνουν οι προβλεπόμενες από τις νομοθεσίες της πλειονότητας των χωρών ελευθερίες, της συνειδήσεως και του θρησκευέσθαι, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος της από κοινού συμμετοχής των πιστών στις ιερές ακολουθίες ακόμη και σε εξαιρετικές περιστάσεις.

Δικαιολογημένη σε σημαντικό βαθμό κρίνεται η ανησυχία πολλών χριστιανών, όπως και ανθρώπων διαφόρων άλλων πεποιθήσεων, για το ενδεχόμενο της εφαρμογής εφεξής μεθόδων, διά των οποίων κατά την επιδημία εξασφαλιζόταν η απαραίτητη μείωση της εντάσεως των προσωπικών επαφών μεταξύ των ανθρώπων. Η χρήση των ψηφιακών κωδικών ταυτοποίησης, η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων δύνανται να επισύρουν την καταπάτηση των δικαιωμάτων των ανθρώπων και ολόκληρων κοινωνιών, η ευρεία συγκέντρωση προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των στοιχείων σχετικά με την κατάσταση της υγείας, καθώς και η επεξεργασία αυτών των δεδομένων – όλα αυτά απαιτούν έλεγχο εκ μέρους της κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης και της Εκκλησίας ως κοινωνικού θεσμού. Οι Σύνοδοι της Ιεραρχίας της καθ' ημάς Εκκλησίας, ειδικότερα δε, η Σύνοδος της Ιεραρχίας του 2013, κατ' επανάληψιν υπέδειξαν τους ενδεχόμενους κινδύνους, οι οποίοι συνδέονται με την ανάπτυξη της τεχνολογίας καταγραφής και επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων.

Στρεφόμενοι νοερώς στους παρελθόντες μήνες, τονίζουμε ότι ουδεμία πολυφωνία απόψεων, ειδήσεων και φημών, καθώς και οι αναπόφευκτες στο σύγχρονο κόσμο διχογνωμίες, δεν πρέπει να διαρρηγνύουν το χιτώνα του Χριστού, δηλαδή την Εκκλησία Του. Οι συλλογισμοί σχετικά με τις αιτίες εκείνων ή άλλων γεγονότων στον κόσμο, χαρμόσυνων ή θλιβερών, οι συζητήσεις μεταξύ των χριστιανών προβλέπουν όχι την ανταλλαγή αξιώσεων, όχι την αντιπαράθεση των μεν προς τους δε, και πολύ περισσότερο όχι τη διασπορά της έχθρας και του διχασμού, αλλά την αμοιβαία βοήθεια, την από κοινού αναζήτηση του τρόπου του πράττειν της Εκκλησίας και των τέκνων της στις διαμορφούμενες περιστάσεις, την προθυμία να ακούσουν και να κατανοούν ο ένας τον άλλο, και μάλλον, να αφουγκράζονται τη συνοδική φωνή της Εκκλησίας.

Τα αντιεπιδημικά μέτρα, τα οποία καθορίσθηκαν από την Ιερά Σύνοδο, θα πρέπει να εφαρμόζονται και εφεξής αναλόγως των τοπικών περιστάσεων. Με προσοχή οφείλουμε επίσης να αντιμετωπίσουμε την επανεκκίνηση των μαθημάτων στα εκκλησιαστικά εκπαιδευτικά ιδρύματα και στα κατηχητικά σχολεία, η έναρξη της σχολικής χρονιάς στα οποία μπορεί σε επιμέρους περιπτώσεις να αναβληθεί κατόπιν αποφάσεως των οικείων ποιμεναρχών, αναλόγως της επιδημιολογικής καταστάσεως και έχοντας υπόψη τις αποφάσεις των πολιτειακών οργάνων εξουσίας όσον αφορά την έναρξη της σχολικής χρονιάς στα κοσμικά εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Προσευχόμαστε για την ανάπαυση όσων δεν επέζησαν από την ασθένεια και τις επιπτώσεις της. Ευχαριστούμε τους Σεβασμιωτάτους Αρχιερείς, τον κλήρο και τους λαϊκούς, οι οποίοι αυτές τις δύσκολες ημέρες δεν έπαυσαν να εργάζονται εις δόξαν του Τριαδικού Θεού. Ο Κύριος ας σας ανταποδώσει το ζήλο σας για το δοξασμό του Αγίου Αυτού ονόματος, για την αγάπη προς την Εκκλησία Του, για τη θεία λατρεία, για την έμπρακτη βοήθεια στον πλησίον. Ιδιαίτερη ευγνωμοσύνη οφείλουμε στους ιατρικούς και κοινωνικούς λειτουργούς, τους υπάλληλους των υπηρεσιών ασφαλείας, τους δημοτικούς υπάλληλους, τους εργαζομένους των επιχειρήσεων κοινής ωφελείας, τους εθελοντές και πάρα πολλούς άλλους αδελφούς και αδελφές μας, οι οποίοι απάλυναν τον πόνο των ασθενών, περιέθαλπαν εκείνους, οι οποίοι δεν μπορούσαν να φροντίσουν τον εαυτό τους.

Η ευλογία του Θεού ας παραμένει μεθ' απάντων ημών!

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/45435/>